

ကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါတမူးပိ

တၢ်မနုၤလၢနကြးသ့ညါသ့တဖၣ်လဲၣ်

1 ဘၣ်မနုၤဘၣ်ဆဲးကသံဉ်ဒီတအတၢ်ဆါလဲၣ်?

Chickenpox(တၢ်ဆါမိ)ဘၣ်တၢ်ကိးစုၢ်ကိးလၢ(varicella)ဘၣ်ရံၣ်လဲၣ်မ့ၢ်မိသ့တၢ်ဆါယိယိလီၤ.ညီၣ်န့ၢ်တၢ်ဆါဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဒီးမိဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဒိၣ်လီၤဆီၣ်တၢ်လၢမိသ့လၢအဒိၣ်ထီၣ်တဲးဒီးပုၤလၢဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

- ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဖဲးဘၣ်ထီၣ်ဂီၤတတိၣ်တတိၣ်တၢ်သးတၢ်လီၤကိၢ်ဒီးတၢ်လီၤဘျးလီၤဘျးသ့လီၤ.
- ဒုးကဲထီၣ်သ့ကဒီးဆူဖဲးဘၣ်တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲလၢအနးဒီးတၢ်ထီၣ်ဘီတၢ်ပသိၣ်ပွးတၢ်ဆါ,ခိၣ်န့ၢ်ဟးဂီၤဒီးတၢ်သံလီၤ
- တၢ်ဆါမိအံၤရၢလီၤအသးဆူပုၤအကတဖၣ်အအိၣ်ခိၣ်ဖျိလၢကလံၤအကျိးဒီးတကးဒ်ဘၣ်ရၢလီၤအသးသ့လၢအထံအနီၣ်သ့တဖၣ်လီၤ
- ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါမိန့ၢ်အဘျီကဟဲဂီၤကမိထီၣ်တတိၣ်တတိၣ်လၢအဆါဒိၣ်မးလီၤ.ကိးဝဲလၢရံၣ်ကၢ်လံၤစံး(shingles)လီၤ.
- တချုးလၢကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤဟံၣ်ဒ်ဘၣ်န့ၢ်လၢအမဲရကၢ်ကိၢ်ပုၤပုၤအက(၁၁၀၀၀)ဘၣ်ဒီးယါဘျီသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ကိးန့ၢ်ဒီးလၢတၢ်ဆါမိအံၤလီၤ.
- တချုးလၢကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤဟံၣ်ဒ်ဘၣ်န့ၢ်လၢအမဲရကၢ်ကိၢ်ပုၤပုၤသံ(၁၀၀)ဂၢၢ်န့ၢ်ဒီးလၢကိၢ်အမဲရကၢ်အပုၤခိၣ်ဖျိတၢ်ဆါမိလီၤကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤတြီဆၢတၢ်ဆါမိန့ၢ်လီၤ.

ကသံဉ်ဒီတအတၢ်ဆါမိအံၤတြီဆၢတၢ်ဆါမိန့ၢ်လီၤ.

ပုၤကညီၣ်အါဒ်တၢ်တက့ၢ်လၢအဆဲးဘၣ်ကသံဉ်ဒီတအတၢ်ဆါမိအံၤတဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါမိဘၣ်ဆၣ်ပုၤလၢအဆဲးကသံဉ်ဒီတအတၢ်ဆါမိလၢမုၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဆါမိတကၢ်ဒီးညီၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါမုၢ်ဒ်တဆဲးတက့ၢ်လီၤအဖဲးဘၣ်ကကမိထီၣ်ဒီးအထံစုၢ်ကိၢ်ဖိစီၤစုၢ်ဒ်တၢ်တက့ၢ်လၢကမိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤကိၢ်ဒီးကဘျီက့ၤလဲၣ်ချ့လီၤ.

2 မတၤကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိဒီးအဆၢကတီၢ်အခါဖဲလဲၣ်?

တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်(တၢ်ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး)

မိသ့လၢအတဆဲးဘၣ်ကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤကြးဆဲးကသံဉ်ဒီဘျီဒ်သိးတၢ်ဟံၣ်ဖျါဒ်အဖိလၢအသိးလီၤ

အခိၣ်ထံးတဘျီ - ဖဲအအိၣ်၁၂လိတုၤလၢ၁၅လိ
ကသံဉ်အခိၣ်ထံးခဲဘျီ- တဘျီဖဲ၄န့ၢ်ဆူဖိန့ၢ်အခါဘၣ်သ့ညါဖဲ

အဆဲးကသံဉ်အခိၣ်ထံးတဘျီပုၤကွဲၢ်အလီၢ်ခဲၣ်လၢသ့န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးအီၤကသုစုၢ်ကိးလီၤပုၤလၢအအိၣ်၁၃န့ၢ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်ပုၤလၢတဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါမိမုၢ်ဂုၤပုၤလၢအတဆဲးဘၣ်ဒ်ကသံဉ်ဒီတအတၢ်ဆါမိန့ၢ်ကြးဆဲးကသံဉ် ၂ဘျီတဘျီစီၤစုၢ်လိာ်သး ၂၈သီလီၤ.

ဘၣ်မနုၤ

ပုၤတကလၢလၢလၢအတဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤနီၤတဘျီဘၣ်ဒီးကြးလၢကဆဲးကသံဉ်ဒီသအတဘျီမုတမ့ၢ်ခဲဘျီလီၤ.တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကသံဉ်တဘျီဒီးတဘျီအဘၢစၢ်အိၣ်ဝဲဒီးဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢပုၤအသးန့ၢ်အဖိခိၣ်လီၤ.သံကွၢ်န့ၢ်ကသံဉ်သရၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤဘၣ်တဘျီကဆဲးယုာ်သးဒီးကသံဉ်ဒီးသအတၢ်ဆါအဂုၤအကသ့ညါလီၤ.

တီၢ်နီၣ်တၢ်ယါယုာ်ကသံဉ်အံၤတၢ်ကိးအီၤလၢ(MMRV)လၢအအိၣ်ဒီးကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိဒီးMMRကသံဉ်ဒီသအတဖၣ်ခဲခါလီၢ်ဘၣ်သ့ညါကဘၣ်တၢ်ဆဲးအီၤခဲခါလီၢ်ဝဲလီၤဆီၣ်ဖိသ့၁၂န့ၢ်ဆူအဖိလၢသ့တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

3 ပုၤတနီၤနီၤတကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤမုတမ့ၢ်ကြးဒီးလဲၣ်

- ပုၤလၢအတတဲးဒီးကသံဉ်တၢ်ဟဲကဲထီၣ်သးလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်အသးသမူအဂီၢ်ဖဲအဆဲးကသံဉ်လၢညါတဘျီအလီၢ်ခဲန့ၢ်ဒီးတကြးဆဲးဒီးကသံဉ်ကွဲၢ်လဲၣ်ထံၣ်(gelatin)မုတမ့ၢ်အဲၣ်တၢ်ဘဲအီၤထံးန့ၢ်မဲၣ်စုၢ်(antibiotic neomycin).
- ပုၤလၢဆိးကွတဆဲးတက့ၢ်မုတမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်ကြးအိၣ်ခိးဝဲဒ်တုၤတၢ်ဆါသ့တဖၣ်ဟါမၢ်ဝဲမးကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိန့ၢ်လီၤ.
- ပိာ်မုာ်လၢအသ့တဖၣ်ကြးခိးတုၤလၢအအိၣ်ဖျါအဖိဝဲမးဆဲးကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိအံၤန့ၢ်ဂုၤလီၤ.ပိာ်မုာ်တကြးအထီၣ်ဖဲအဆဲးကသံဉ်ဝဲတလါအတီၢ်ပုၤဘၣ်.
- ပုၤတနီၤနီၤကြးဒီးကွၢ်သးဒီးအကသံဉ်သရၣ်လၢကြးဆဲး,တကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဆါမိဟံၣ်ယုာ်ဒီးပုၤသ့တဖၣ်ဒ်အဖိလၢအသိးလီၤ
 - ပုၤလၢအအိၣ်HIV/AIDSတၢ်ဆါမုတမ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအမၤဘၣ်ဒီးပုၤကညီၣ်တၢ်တြီဆၢတုၤန့ၢ်အကျိးအကျဲဘၣ်.

- ပျားလူအဘဉ်တတ်ယါဘျီအီ(တက်ကူးစါ)ဒီးကသံဉ်လူအမာဟးဂီပျားကညီအတတ်တုာ်နီခိကအကျိအကျိဒ်သီးကသံဉ်ဟ့ဉ်ဆူဉ်တက်ဂံတတ်ဘါယံဉ်တုာ် ၂နှံဒီးယံဉ်န့ဉ်အအံး.
- ပျားလူအအိဉ်ဒီးတတ်ဆါခဲစဉ်တမံမံဂုး
- ပျားလူအဒီးနီခဲစဉ်တတ်ယါဘျီဒီး(ဒးမဉ်)မုတမုာ်ကသံဉ်အဂတမံ.
- ပျားလူအဩတတ်သွံဉ်မုတမုာ်အဒီးနီဘဉ်တတ်လူပျားထူးထီဉ်နီအီလတ်သွံဉ်တဖဉ်ကြးသံကွာ်ဖဲအဝဲသုဉ်ကဒီးနီဘဉ်ကသံဉ်ဒီသအတတ်ဆါဖီလီ.

သံကွာ်ပျားလူအအံးကွာ်နတတ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချတတ်လူနအဲဉ်ဒီးသုဉ်ညါအါထီဉ်တဖဉ်တကွာ်.

4 တတ်ဘဉ်ယိဉ်လီပျားတဖဉ်လူကသံဉ်ဒီသအတတ်ဆါဖီတဖဉ်မုာ်တမနုလဲဉ်?

ဒ်ကသံဉ်အဂတဖဉ်အသီးကသံဉ်ဒီသအတတ်ဆါဖီအံးဒုးအိဉ်တတ်ဂုာ်တတ်ကျိနးနးကျိကျိသုစုာ်ကီးဒ်တတ်တဲးဒီးကသံဉ်တတ်ဟဲကဲထီဉ်သးနးနးတဖဉ်ကသံဉ်ဒီသအတတ်ဆါဖီအတတ်ဘဉ်ယိဉ်လီပျားတဖဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်တတ်ဘဉ်ဒ်ဘဉ်ထံးဆါဖီးဒ်မုတမုာ်တတ်သံအိဉ်စုာ်ဒ်ဒ်မးလီ.

နဒီးနီကသံဉ်တတ်ဒီသအတတ်ဆါဖီအံးဂုးဒ်နီဒီးနီတတ်ဆါဖီတတ်ဆါဒီးလီ. ပျားအါတကွာ်လူအဆဲးကသံဉ်တတ်ဒီတတ်ဆါဖီအံးတအိဉ်ဒီးတတ်ဆါဖီအတတ်ဂုာ်ကီလဲနီတမံဘဉ်ညီနီတတ်ဟဲကဲထီဉ်သးဖဲနဆဲးကသံဉ်အအိဉ်ထံးတဘျီအါနီခဲဘျီတဘျီလီ.

တတ်ဂုာ်တတ်ကျိတတ်ကီတဲလူအစါ

- တတ်ဆါပျာ်မုတမုာ်တတ်ဟဲကဲထီဉ်ဖဲထးဘဉ်ဆဲးအလီကဲထီဉ်သးသုလူဖီသုဉ်ဆဲး၅ဂုးအကျါ၁ဂုးလူလူဖီသုဉ်လူအအိဉ်ထီဉ်တဲးဒီးပျားလူဒ်တုာ်ခိဉ်ပျားလူကျိတကလီ.
- တတ်လီကီ(ပျားဝဂုးကျိတကမုတမုာ်စုာ်တတ်အံးလီ)
- တတ်အဂီကဲထီဉ်ဘဉ်ခိဉ်ဘဉ်ဒးလူဆဲးကသံဉ်ဝဲတလူအလီခဲ(လူပျား၅ဂုးအကျါ၁ဂုး)ပျားအါတကွာ်အတတ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကဲဟံဉ်ဖီယီဖီအဂအိဉ်ထီဉ်သုဘဉ်ဆဉ်ကဲထီဉ်သးစုာ်သပျာ်လီ.

တတ်ဂုာ်တတ်ကျိတအိဉ်ဘဉ်တဆဲးဘဉ်တဖဉ်

- တတ်ဒီးနီတတ်ဆါသတုာ်ကလံ(တတ်ထူးသံးဖုးမုတမုာ်တတ်ကွာ်လီတုး)လူအဟဲကဲထီဉ်သးလတ်လီကီအိဉ်စုာ်ဒ်ဒ်မးလီ.

တတ်ဂုာ်တတ်ကျိအအိဉ်အမုာ်

- တတ်ပသိဉ်ပွးတတ်ဆါ(အိဉ်စုာ်ဒ်ဒ်မး)

တတ်ဂုာ်အအိဉ်အမုာ်အဂတဖဉ်ပဉ်ယုာ်ဒီးခိဉ်နီတတ်ဟဲကဲထီဉ်သးဒ်မုာ်ဒီးသွံဉ်စံဉ်လူအဖုဉ်တုာ်တတ်ဟဲကဲထီဉ်အိဉ်စုာ်ကီဖဲဆဲးကသံဉ်ဒီသအတတ်ဆါဖီအံးအလီခဲလီတတ်ဂုာ်တဖဉ်အံးကဲထီဉ်သးစုာ်ဒ်တုးဒ်လဲဉ်ပျားလူအစါနီတဖဉ်တဲတသုဘဉ်လူအဘဉ်အိဉ်ထီဉ်လူကသံဉ်ဒီသအတတ်ဆါဖီလီ. တတ်အံးမုာ်အိဉ်ထီဉ်ဒီးမုာ်တတ်လူအစုာ်ဒ်ဒ်မးလီ.

တီၢ်နီဉ်ကသံဉ်ဒီသအMMRVအအိဉ်ထံးဆဲးသးတဘျီနီဉ်ပိာ်ထွဲလီၢ်အသးဒီးတတ်ဘဉ်ဂီၤဖီထီဉ်တတိဉ်တတိဉ်ဒီးတတ်လီကီဖးဒ်အဘျီအါနီခဲကသံဉ်MMRVဒီးတတ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသအဘဲးရဲၤဖဲလီၤ(varicella vaccines)လီၤလီၤဆီဒ်လီၤတတ်ဘဉ်ဂီၤဖီတတိဉ်တတိဉ်ဘဉ်တတ်ဟဲကဲထီဉ်သးကျါပျား၂၀န့ဉ်၁ဂုးဒီးတတ်လီကီကဲထီဉ်သးလူပျား၅ဂုးအကျါ၁ဂုးလီၤ.

တတ်ဒီးနီတတ်ဆါသတုာ်ကလံလူတတ်လီကီအယီဘဉ်တတ်ဟဲကဲထီဉ်အီၤစုာ်ကီးအါဘျီဖဲဆဲးကသံဉ်MMRVလီၤတတ်တဖဉ်အံးကဲထီဉ်ညီနီအသးလူဆဲးကသံဉ်အအိဉ်ထံးတဘျီအလီခဲ၅သီတုးလူ၁၂သီလီၤ.

5 တတ်ဟဲကဲထီဉ်သးတအိဉ်တဆဲးဘဉ်ဒီးတတ်မနုတဖဉ်လူဘဉ်မးအသးလဲဉ်?

ယကဘဉ်ယုထံဉ်န့ဉ်တတ်မနုလဲဉ်?

- နကဘဉ်ကွာ်ယုထံဉ်န့ဉ်တတ်အိဉ်သးလူတကဲထီဉ်ညီနီသးဒ်သီးတတ်လီကီဖးဒ်ဒီးတတ်ဟဲသးလဲလီၢ်သးတဖဉ်လီၤ. တတ်တဘဉ်လီၢ်ဒီးကသံဉ်တတ်ဟဲကဲထီဉ်သးဒ်မုာ်အတတ်ပနီဉ်တဖဉ်ပဉ်ယုာ်ဒီးတတ်ကသါကီခဲကလုာ်သုဉ်ဖးသိဉ်ခိဉ်မုတမုာ်ကလုာ်သိဉ်ယွံးယွံးတတ်လီၤကအိဉ်တဲးညဉ်လီၤတတ်ဂံစါတတ်သးစံဉ်ချီဒီးတတ်တယုာ်တယုာ်လီၤ.

တတ်မနုလူယကြးမးအီၤလဲဉ်?

- ကီးကသံဉ်သရဉ်မုတမုာ်လဲၤကီးပျားတကုးန့ဉ်ဆူကသံဉ်သရဉ်အအိဉ်
 - တဲဘဉ်ကသံဉ်သရဉ်လူတတ်ဘဉ်ဟဲကဲထီဉ်သးအနုးအသီဒီးတတ်ဆါကတီၢ်ဖဲတတ်ဟဲကဲထီဉ်သးအခါဒီးကသံဉ်တတ်ဆဲးအီၤအဆါကတီၢ်
 - သံကွာ်နကသံဉ်သရဉ်ကသံဉ်သရဉ်မုာ်ဖီမုတမုာ်တတ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်
- ချူတတ်မးလီၤလူနကမးပျားမးပျားဘဉ်ယးဒီးကသံဉ်ဒီသအယီတတ်ဘဉ်လီၢ်ဘဉ်စးလူအရူဒ်တဖဉ်အလံာ်ဟဲကဲထီဉ်လူအိဉ်ဒီးအဂုာ်အကျိ(VEARS)ဖိဉ်(Form)လူနကဟဲကဲထီဉ်အီၤတကွာ်.

မုာ်နကတီၢ်ဟဲကုးနတတ်ဟဲကဲထီဉ်ခီဖျိ(VAERS)ဝဲးဘဲးလူ
www.vaers.hhs.gov မုတမုာ်နကီး-၈၀၀-၈၂၂-၇၉၆၇.
 VAERSတဟ့ဉ်န့ဉ်ကသံဉ်ကသီတတ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဘဉ်.

6

ဒီကလုာ်ကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဘဉ်ဒီဘဉ်ထံး
တၢ်လီးကုၤအပူၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ

Federal program ကီၢ်ဆဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လၢကမၤစၢၤလၢ
ကအံးကုၤကွၢ်ကုၤပူၤလၢအဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးတဖၣ်လီၤ.

ဘဉ်ယးဒီးတၢ်လီးကုၤဒီကလုာ်ကသံဉ်ဒီသအတၢ်ဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးအ
တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအဂ့ၢ်ခဲလၢအဂီၢ်ကီးသံကွၢ်၁-၈၀၀-၃၃၈-၂၃၈၂မ့တ
မ့ၢ်ဖးဝဲးဘဲးဝဲးwww.hrsa.gov/vaccinecompensation

7

ယကမၤလိသုသုဉ်ညါအါထီၣ်ယသးဒ်လဲၣ်?

- သံကွၢ်နကသံဉ်သရဉ်ဒီးကသံဉ်သရဉ်မုၢ်ဖိတက့ၢ်အဝဲသုဉ်က
ဟ့ၣ်နကသံဉ်ဒီးသအတၢ်မ့တမ့ၢ်ကဟ့ၣ်ကုၣ်နလၢတၢ်ကစီၣ်
အဂ့ၢ်ခိၣ်သုဉ်လၢအဟဲကဲထီၣ်သးတဖၣ်လီၤ.
- ကိးပုၤဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါလၢဆူဉ်ချဲဝဲလီၢ်လၢနတၢ်အိၣ်ဆိးအလီၢ်မ့တ
မ့ၢ်ကီၢ်ရဲဉ်ဆူဉ်ချဲဝဲလီၢ်တက့ၢ်
- ဆဲးကျိးတၢ်ဟယးဒီးတၢ်ဒီသအတၢ်ဆါဝမလီၢ်ဖးဒိၣ်(CDC)
တက့ၢ်
- ကိး**1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)**
- အိၣ်သကိးမ့တမ့ၢ်ဖးယီၤဝဲးဘဲးဝဲးလၢwww.cdc.gov/vaccines

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

VACCINE INFORMATION STATEMENT
Varicella Vaccine (3/13/08) - Karen (Page 3 of 3)

Translation provided by the Minnesota Department of Health